

„Danstere“
 et halvgenetlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,
 udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Neb.
 „Danstere“ udgaaes hver Tirsdag og Fredag, Pris pr. Aargang \$1.50, Udlandet \$2.00.
 Bladet betales i Forud.
 Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Neb.
 Redaktør: A. M. Andersen.
 Alle Bidrag til „Danstere“'s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseres:
 A. M. Andersen, Blair, Neb.
 Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second class matter.
 Advertising Rates made known upon application.

„Danstere“
 bliver sendt til Subskribenter, indtil udtryktelig Oplyselse modtages om iagttagelse, og af Gælder betalt, i Dødenshjemme med de Forenede Staters Postlove.
 Naar Læserne henvender sig til Folk, der aviserer; i Bladet, enten for at købe nogle eller for at faa Oplysning om det aviserende, bedes de altid omtale, at de faa Kvitteringsmentet i dette Blad. Det vil være til Gavn for dem.

Al disse tvende Traade er den færdige Kristens Liv gennemvævet: Smerten over Synden og Glæden over Guds Naade.
 D. G. M o n r a d.

Der er en Udvikling i de Kristnes Liv fra det at betragte Borheres Ord som et Tilbud og hen imod det at se paa det, som Hovedsmanden faa paa det, som Almagtsordet, der staaber, hvad det siger.
 C. S o f t u p.

Fra en af vore regulære Korrespondenter i Wisconsin modtog vi forleden den forefjældte, om den Bøvl Peter Jensen, der havde ladet sig stille af Saloonpartiet til City-Majors Embedet her i Byen, var den samme som Bestyreren for Danish Luth. Publ. House? Da Spørgsmaalet gælder en offentlig Sag, svarer vi offentlig: ja, det var.

Nummer meddelere vi, efter Referat af y i Kr. Dgbl., det første amerikanske Foredrag ved Københavns Universitet, „Amerikanske Idealer“. Det glæder os at erfare, at der har været overordentlig stor Tilstrømning af Københavnerne til dette Foredrag. Efter Referatet at domme har Kantiler Mc Cracken gjort sit Land Være ved sit Foredrag om amerikanske Idealer. Disse Idealer kan ogsaa have Betydning for danske Studenter og andre. Maatte de blot haade her og der efterleves eller i det mindste efterjages!

Opstandelse — !

Saa har vi atter fejret Paaske. Sent kom den i Aar, men underligt var den. Det var, som alt omkring os, særlig derude i Naturen, harmonisk og med en Mund udraabte det ene Ord **Opstandelse!**
 At Paasken som saa jent, det gjorde sit til, at den blev saa fæn. Hvor mange af vore Læsere mon kender Aarsagen til, om Paasken kommer tidlig eller sent? Det er Maanen, der bestemmer det. Mange turde have lagt Mærke til, at vi altid har Fuldmåne i Ugen forud for Paaskefesten. Og denne Fuldmåne er altid første Fuldmåne efter Foraarsjævndøgn. Paaskefesten er altsaa hvert Aar den første Søndag efter den første Fuldmåne efter Foraarsjævndøgn. Den kan aldrig indtraffe før 22. Marts og aldrig senere end 25. April. — Jødernes Paaske begynder altid med første Fuldmåne efter Foraarsjævndøgn uden Henjyn til Ugedagen. For Paaske er egentlig en Fortættelse af Jødernes, men med nyt Indhold. Det var paa Jødernes Paaskefest, Jesus blev korsfæstet. Dagen efter var det Sabbat, og første Dag i Ugen opstod Jesus fra Døde. Derfor har Fredag og Søndag faaet bestemmende Betydning for vi Kristnes Paaske. For Paaskefest er Sejrsfest, Opstandelsesfest.
 Opstandelsesfesten — hvor er den herlig og fæn. Mah, om vi ikke havde det, Paasken minder om, hvad havde vi Kristne saa forud for an-

dre! — Moralen — . Ja vist, den kristne Moral er ophøjet, den er ideel. Men alligevel — om vi saa skulde bukke under for Døden! om vort færeste Haab, Haabet om evigt Liv og Salighed og Herlighed hos Gud skulde være beffæmmet! Det var grusomt. Derfor kan Paulus ogsaa sige, at dersom Kristus ikke er opstanden, — dersom de døde ikke optaa, — dersom vi haaber paa Kristens alene i dette Liv, da er vi de elendigste af alle Mennesker (1 Kor. 15). Opstandelsen er Kronen paa vor Frelseses Sejrsværk.
 Og hvilken Stadfættelse af Opstandelses-evangeliet er ikke Opstandelsen herude i Naturen. Hver en Græsspire, hver en Blomst paa Mark, hvert et Træ i Skov vinder om Opstandelse. Under Vinterens isenende Skulde var alt saa dødt, saa den, der ikke kendte Naturens Gang, maatte tro, at Døden var Sejrhærrer for bestandigt.
 Men vi, som har set det Aar efter Aar, hvilke Triumfer Livet fejrer hvert Foraars, vi bevarer let Troen paa Opstandelsen paa Livets Sejr, midt i Vinterens Død. Vi ved, at Solen ejer livgivende og livsvækkende Kræfter, og naar den vender tilbage og imiler venlig ned paa vor Jord, saa mglidrer Livet atter frem.
 Saaledes i Planteriget, dels ogsaa i Dyreveriget. Men skulde da Menneskelivet — ubeffættelig det ædleste og skønneste Liv paa denne Jord — skulde det alene være dømt til evig Undergang?! Nej og atter nej! Der er et evigt Liv, et altid sejrende Liv bag ved al Omvættelse paa denne vor Jord. Og dette Liv har ikke sin Urkilde i Solen, men i Solens Skaber, i Gud. Jesus ejede det. Han havde Livet i sig selv. Derfor kunde han heller ikke gaa under i Døden, og derfor kan Paulus sige: Han blev kraftigen bevist at være Guds Søn ved Opstandelsen fra de døde (Rom. 1). Ja, i Jesus har Menneskelivet vundet Sejr over Døden. I ham er der Opstandelse — og han er bleven Fortegnet af de henfjærede, saa der i ham er Haab om Opstandelse og evigt Liv for alle, hvis Broder han er bleven.

Og saa kun dette til Slut: Gid vi saa rigtig maatte se en aandelig Opstandelse, en Opvågning rundt om iblandt Menneskene i Samklang med det Ord: „Den Time kommer, ja er nu, da de døde skulle høre Guds Sønns Røst, og de, som høre, skulle leve“. Bliver der blot Opstandelse her, saa Mennesker kommer til at leve Livet sammen med ham, som har det evige Liv, saa skal Livet ikke ligge under for Døden.

Lidt om Søndagskolen og dens Ledelse.
 I
 „Hvad man i Ungdommen nemmer, man i Alderdommen ej glemmer“, siger det gamle Ordspil, og selv om vi maa indrømme, at der ogsaa her gives Undtagelser, saa viser Erfaringen os, at det nok i Regelen passer. Et Barn, der gennem en Række Aar har gaaet en Søndagskole, hvor Guds Naade har faaet Lov at være den ledende og raadende, har der modtaget Indtryk, som aldrig senere i Livet vil gaa tabt i Livets Strømning. Vi har jo vistnok Søndagskoler i alle vore Menigheder og paa nogle Missionspladser; men mon vi nu alligevel har faaet Vinen rigtig op for dens store Betydning? Jeg ignes saa ofte, vi er meget mere efterrettelige med Henjyn til Eftersjættelsen af Daabsbefalingens første Del end den sidste: „Lær dem at holde alt det, jeg har befaleet eder“. Og dog kan vi vel alle være enige om, at vi faaer ikke vore Børn fættede alene ved at lade dem døbe (om de ellers maa leve, til de naar Skoleaar og Alder); det er kun en Del af Jesu Befaling, vi dermed har efterfulgt.
 Mon vi Kristne ikke ogsaa stundem gør mere for at faa vantro Mennesker omvendte end for at faa vore egne Børn bevarede hos Jesus? Her gælder det, at det ene skal gøres, og det andet ikke forsømmes; men den første Pligt gælder dog vore egne. „Dersom nogen ikke har Omforg for sine egne“ o. f. v. (1 Tim. 5, 8). Det

er sandt, at vi kan ikke bevare dem i deres Daabspagt; men det er lige saa sandt, at vi kan ikke omvende et eneste vantro Menneske. Hermed skal vi dog ikke staa os til No; thi gør vi intet for at faa dem bevarede, saa bliver de ikke bevarede, og gør vi intet for at faa vantro Mennesker omvendte, saa bliver de ikke omvendte. Det er ikke af den Slags Ting, der faaadan kommer af sig selv. Skal vi tale om, hvilken Mission der er den letteste, og hvilken der er den sværeste, saa tror jeg at kunne svare: Den letteste er Missionen blandt Børnene, og den sværeste er Missionen blandt dem, der er kommen langt borte fra at være Børn.
 Det er ikke min Hensigt med disse Linier i mindste Maade at ville svættke Missionsinteressen i vort Samfund; nej, gid den kunde blive meget større og varmere og bære fridige rigere Frugter! Derimod er det mit Ønske at henlede Opmærksomheden paa Missionen blandt Børnene, som den, jeg synes, naturligt maa have den første og vigtigste Plads i vort Samfund og vore Menigheder, samt Søndagskolen som det bedste Middel, vi har til at udføre denne Mission. Vore Sommerstoler kan ikke optilgde dette Krav eller erstatte Søndagskolen, da de har flere Opgaver at varetage, og ikke i den Grad som Søndagskolen alene er beregnet paa fridtig Paavirking og Vejledning.
 Opdragelse i Hjemmet er selvfølgelig af første Betydning for Børnene; men enhver samvittighedsfuld Fader og Moder søler vist ofte, hvor mangelfuld denne er, og hvor haardt det trænger til enhver hjælpende Haand, der i den Retning kan rættles dem. Præsten bliver saa vant til at prædike for voksne, at det ofte falder ham svært at kunne rigtig sætte sig ned som Barn blandt de små og tale med dem paa en saa barnlig og enfoldig Maade, at de rigtig kan følge med. Ofte er dette lettere for en enfoldig Lægmænd, der elsker sin Frelser, selv om han eller hun maatte synes, Gverne er elstfor jmaa.

Men skal vore Søndagskoler blive en rigtig Missionskole, vi maa tage Henjyn til. Vi maa ogsaa indse, at hente de jmaa. Det kan stundem blive en besværlig Gang, naar Forældrene enten viser os bort eller kommer med en hel Række Undskyldninger; men har vi en lille Smule Stærklighed til den Gerning, maa vi vel kunne fornægte os selv ogsaa meget, at vi kan og vil gaa og opjøre dem, selv om vi kommer til at gaa Gang paa Gang tilsmældende forjæves. Søndagskolen skal ikke være alene for vore egne Børn, lige saa lidt som Guds tjener og Missionsmøder skal være udelukkende for Menighedens Medlemmer. Vi maa ikke vente, at de udenfortaaende kommer faaadan uden videre af sig selv, saa snart de hører, vi har begyndt en Søndagskole. Vi maa heller ikke være alfor bange for at ofre nogle Dollars for den Sag — til Børneblade, Sangbøger, Lærebøger, Billeder og andet, der kan opmuntre og drage Børnene samt være til Nytte for dem.

II.

Naar vi har faaet Børnene samlet til Søndagskolen, bliver det næste Spørgsmaal dette: Hvorledes skal vi paa saa den ledet paa den bedste Maade, saa Børnene kan faa virkelig praktisk Udbytte deraf, og saa de kan faa rigtig Vjst til at være med i vor Søndagskole? Dette kommer først og fremmest an paa Lærerne. En Menighed bør være meget forsigtig med, hvem den vælger til Søndagskolelærere. Som Regel tror jeg, det er bedst, at Menigheden kun vælger en Forstander, og saa overlader til Lærerne at supplere sig selv. Nogle Menigheder kan være nok saa omforgsfulde ved Valg af Formand, Kasserer o. lign.; men viser en sørgelig Uigegyldighed

*) Naar jeg bruger Udtrykket „Mission blandt Børnene“, maa det ikke forstås, som om jeg vil have prædiktet Omvendelse for dem paa samme Maade som for de voksne, men simpelthen en Bestrættelse for at forklare og forherlige Jesus for dem. C.

ved Valg af Søndagskolelærere. Det skulde jo dog gerne være troende Mennesker, vi sætter til at lede vore Børn hen til Jesus, og saa burde de jo ogsaa have en Smule Interesse for den Sag og Fortiaættelse af de små og deres barnlige Tankegang.

Selv om vi nu har baade Børnene og Lærerne samlede, er vi dog langtfra færdige. Saa er det først, det egentlige Søndagskolearbejde skal til at begynde; og ikke mindst de bedste og samvittighedsfuldeste Lærere vil staa ængstelige overfor den Opgave, der ligger for dem, og spørge: Hvordan skal jeg nu bære mig ad? Hovedsagen i en Søndagskole er ikke just, hvilken Plan, der sølges, men meget mere hvordan den sølges, d. v. s., at det ikke bliver en blot Opdrætning af Lektier eller en tør dogmatisk Udlæggelse, som Børnene hverken har Interesse for eller kan følge med; men at det er en personlig Overbevisning, et virkeligt Hjertelid, der giver sig Udslag paa en enfoldig Maade. Svad der kommer fra Hjertet, gaar til Hjertet ogsaa paa et Varn.

Dog kan vi ikke holde Søndagskole uden at have en Plan. Et planlætt Arbejde kommer der aldrig noget ud af. Den bedste Plan er ikke for god; men hvilken der er den bedste, det er et Spørgsmaal, som næppe nogen Sinde bliver enstemmigt bejvaret.

Naar Søndagskolekomiteen efter Kirkefandens Paalæg har udarbejdet en fælles Plan og Lektierætt til Brug i vore Søndagskoler, saa maa den vel mene, at denne Plan er den bedste. Vi har gjort det saa godt, vi forstod, og selv om vi aldrig kunde vente, at alle vore Søndagskoler skulde indføre den, vilde vi dog gerne, at saa mange som muligt skulde prøve den. Kan de saa ikke bruge den med et godt Resultat, saa vil vi være taknemmelige for at faa Besked om, hvad man snifer forandret, og hvordan man snifer det gjort.

Værnerne maa huske paa, det er et Begyndelsesarbejde, vi har gjort, noget, som vel ingen af os har været med til før; og da det er Erfaring, som vi maa vinde, kan vi ikke regne os for at være Mestre eller vort Arbejde og Mejeriverk. Jeg kan se flere Mangler ved vort Arbejde, som det ikke vilde være saa vanskeligt at afhjælpe ved en Revision. Svad selve Planen angaar, da maa jeg tilstaa, jeg er heller ikke saa helt og fuldt tilfreds med den, som jeg kunde være; men — jeg har hidtil ikke fundet nogen, som jeg ignes er bedre. Hver Gang, der har været noget om Søndagskolen i vore Blade, har jeg lætt det i Haab om, at jeg derigennem skulde blive befrugtet med nye Ideer eller Tanker; men — jeg maa tilstaa: det har hidtil været forjæves. Man kan nok kritisere vor Plan, men man giver os aldrig noget i Stedet.

Nu om et Par Aar har vi gennemgaaet vore Lektierætt, og jeg tror, det vilde være godt, om vi i vore Blade kunde faa en saglig Drøttelse frem om den Sag, saa vi til den Tid kunde have en bedre Plan færdig. Vi trænger ikke saa meget til hverken Røst eller Dadel (vi har faaet begge Dele) over vort Arbejde; men vi trænger til F i n g e r p e g i den Retning, man snifer, vi skal gaa.

Hvad vilde man f. Eks. tænke om en Plan, der kun fulgte Bibelhistorien (det gamle og det nye Testamente stiftede hvert andet Aar) og gav Oplyttelse — og saa overlod frit til hver Søndagskole at bruge Katekismus og Lærebog ved Siden af efter eget Ønske?

Mon det ikke vilde være heldigere i Stedet for den 5-aarige Lektierætt at udarbejde Lektierne kun for et Aar eller to ad Gangen og saa lade dem trykke f. Eks. paa et Stykke tytt Papir. Saa kunde man faa dem ordnet efter Kalenderen — hverken for saa eller for mange. Det var nok Pastor Kirkegaard's Plan; men saa blev han jo stemt ud af Komiteen, før den blev gennemført.

Had os kun høre fra eder, I, som har nogen Interesse for Søndagskolen og lidt Erfaring med Henjyn til dens Ledelse. En saglig Forhandling om dette Emne vil ikke være spildt. Had mig ogsaa saa alle de ufejdede Skemaer tilbage med

faaandne Bemærkninger, der kan tjene som Fingerpeg. Vi skal nok tage rimeligt Henjyn til dem.
 Lad Søndagskolen faa en rigtig stor Plads i vore Hjertes saavel som i Samfundets og Menighedernes Hjerte.

Westbrook, Me., den 14. April 1908.
 Chr. Christensen.
 P. S. Det bedes bemærket, at naar mine første Lektierforlæringer kommer for jent i Kirkebladet denne Gang, saa er det ikke min Skyld, da jeg jendte dem i god Tid. C.

Rytter det noget?
 (Af N. N.)

For enhver nogenlunde opmærksom Jagttager vil det være indlyttende, at det amerikanske Folk, eller dog den Del deraf, som tager sig af jigt, jynes at antage, at moraliske Brijt og Brak, menneskelig Appetitt Svaghed (eller Styrte) kan afhjælpes og kureres ved Lovgivning.
 Ofte maa man tænke, at al den megen Lovgivning med Forbud af dette og Paabud af hint i Grunden er som at kappe Toppen af et Piletræ: i Stedet for den ene store bryder der Sneje af mindre Ørene frem af dens Saar. Og disse daner omfunder en stor og mægtig Krone. Træet dræbes ikke, fordi Toppen klippes af, For dette Øjemed maa der tages fat ved Roden.
 Men faaand ogjaa med Prohibitions-Lovgivningen. Det burde dog snart være indlyttende, at den eneste Fremgangsmaade, der virkelig kan nytte noget til Drifftøndets Forbud, er, at Stammen fjernes og Rødderne trækkes op. Og dette vil ingen simpelthen sige, at Værernes Fremstilling forbydes, Værerne, hvis Hoveddyd er, at de gør Mennesker til Dyr — fremstiller og danner den Type, der netop træffende er kaldt „Menneskedyr“.

Et større Blad i Østen drager en aldeles trættende Paralel mellem al denne taabelige Lovgivning (taabelig, fordi den aldrig bliver — og under vore forhaandenværende polititt-socialt Forhold aldrig kan blive — overholdt) og en entreprenant Oklahoma-Borger.
 Han jagde en fæn Dag til sin Kone: „Du har, min kære, i den senere Tid været meget forjættelig i at paapasje, at Knapperne i mit Tøj er ordentlig fastnede.“
 Hun tier — og indrømmer jo der ved Betsjeldningen.

„Lad mig derfor i al Venlighed være Gang for alle sige dig, at hvis du ikke i saa Hensjende forbedrer dig, skal jeg se til at faa en Lov vedtaget, der gør lig Uigegyldighed til en strafbar Sanding.“
 Tanferigtigt maatte dette afgjort være lige saa berettiget som meget af det andet.

Redaktøren heraf har aldrig af Princip været Totalforholdsmand, men været det i Praksis, fordi han aldrig havde Smag for faaand Vjst. Han har boet i en faaand faakaldt „Afholds-Stat“ en Række af Aar; men i alle de Vær, han sender, har der til omtrent enhver Tid været Skantesteder, som har drævet deres Trafik paa den mest oabenhjste Maade, idet de da har erlagt en maanedlig Bøde. Og Værns vjste Fædre har fundet en faaand Sagernes Indretning forartet.

Jø for Skam! over et faaand Forhold til Love n.
 Dante itret et Stykke, som han kaldte „Den guddommelige Komedie“. Her opfører Folket et Stykke, der i Sandhed kan kaldes en menneskelig Komedie.

En god Lov er kun da god, naar den bruges lovlig. Men af sig selv er ingen Lov røgtjom.

Saa længe Værns Borgeres Fler-tal vil have berusende Drifft, eller i Uigegyldighed tillader andre at hjælpe sig, som bedst de kan, er det komplet Uigegyldigt, hvor mange og jiriske Love, der laves mod faaandne Værers Udskættning. De vil aldrig naa at blive andet end Forbud, som ingenting forbyder.

Nej, bort med hele det stinkende Tæng af Bryggerier og Distillations-Anstalter, som aldrig (derom kan vi dog vel være enige) har gjort noget Menneskes Legeme Gavn, men derimod anrettet unættelig Glendighed og ftreket Menneske-

Sagaens mørkeste Kapitel — ftreket det med Skrift, der er jynlig for alles Øjne: Lediggang, Mædelighed, Mord og Alddaad; uftyldige Værns bitre Lidelse i Svinger, Nægtighed og Skulde; Opbrud af maagt et lykkeligt Hjem — og talløse Sjæles evige Ulykke.

Kansler Mac Cracken.

Den første amerikanske Forelættning. — Amerikanske Idealer.

Aldrig har vi set en faaand Tilstrømning til Universitetet, som da Kansler Mac Cracken fra New York skulde holde den første amerikanske Forelættning. Forelættningen holdtes i Annekset i Studietræde, hvor de største Auditorier findes, og allerede længe før Tiden var det største af disse fuldt til sidte Plads. Flere Hundrede maatte gaa igen, fordi de ikke kunde komme ind, og de, der var kommet ind, var stuvet som Sild i en Tønde.

Blandt de tilstedeværende bemærkedes Professorene Vertz, Wilkens, William Scharling, Westergaard, D. Jespersen og Georg Brandes. Desuden havde en Mængde Københavnske Lærere og Lærere givet Møde.

Al 3/4 traadte Kansler Mac Cracken ind, iført de amerikanske Professorens fulfulde Dragt: lang, sort Kapper med et rødt og violet Sløjlsbaand om Halsen, og den firkantede, sorte Doktorhat med Guldkant.
 Rector magnificus, Professor Warming, hød ham fort Belfommen til Danmark, og derefter traadte Kansleren selv frem paa Katederet og begyndte sit Foredrag om „Amerikanske Idealer“.

Mr. Mac Cracken indledede med at takke for Indbyttelsen til at komme til Danmark, som han havde modtaget med Glæde, og han udtalte Haabet om, at de Forelættninger, som han skulde holde ved Universitetet, maatte blive Indledning til et frugtbart Samarbejde mellem danske og amerikanske Universiteter. Det havde oprindeligt været hans Hensigt i denne første Forelættning at give de danske Studenter et Indblik i amerikanske Samfundsforhold, men dette Emne var blevet for stort, og han vilde derfor indfrættke sig til at omtale de „amerikanske Idealer“, d. v. s. den Rettefær, som gik igennem hele det amerikanske Samfundslegeme.

For at fortjaa den, maatte man gaa flere Hundreder tilbage i Historien, til den Tid, da Kvæerne fra England grundlagde det amerikanske Samfund. Disse Kvæere havde været fridbessjende, gudfrugtige, retfærdige og viljeærte Folk, og i Tidernes Løb havde de fortjaaet at assimilere de indvandrede Folkeslag med sig, saa at de nævnte Egenskaber stadig var kommet i første Række, stadig var blevet „Idealer“.

Efter den nordamerikanske Fridhedskrig var der kommet et nyt Moment til, hvor det unge Samfund selv maatte skabe sine Idealer, nemlig med Henjyn til Staten. Her havde den ingen nedarvet Rettefær at gaa efter, her havde man høtt Fortbilleder fra Udlandet. Det amerikanske Folk havde imidlertid itraft valgt den Form for Statsstyre, der passede det bedst, nemlig Konstitutionen, og de havde trofast holdt fast ved den siden.

Det amerikanske Statsideal var nu ikke en Stat styret af Folket, ved Folket og for Folket, nej det var en Stat, hvor Folket kun styred gennem sin Representation, som var valgt ved lige og almindelig Valgret.

Det amerikanske Ideal af Kirken var en fri Kirke, opretholdt af dens egen Menighed og ikke undergivet noget ydre Tryk.

Paa Skolevesjens Omraade var det amerikanske Ideal at bibringe Eleverne Kundtskaber med det praktitt Liv for Jie. Man ønskede først og fremmest en „Skole for Livet“.

Saaledes kunde man i Røttighed definere de amerikanske Idealer, er-